

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АУТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Св. Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Сава Петровић.

У Новом Саду 31. октобра 1893.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

ВИСОКИ ОТПИС КОЈИМ СУ ОТВОРЕНЕ СЕДНИЦЕ СВ. АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА.

Кр. уг. министар-председник.

Бр. 2496.
М. Е.

*Преузвишени и високопречасни Господине
Архиепископе, Митрополите и Патријарше!*

Његово царско и апостолско краљевско Величанство по превишњем решењу Својем изданом у Бечу 9. октобра текуће године није благоизволело са превишњом дозволом Својом приступити томе, да се грч. ист. српски народно-црквени сабор на дан 30./18. октобра текуће године сазове; а напротив благоизволело је најмилостивије дозволити, да се грч. ист. српски епископ-

ски синод у сврху попуњења епископских столица бачке и будимске, и ради решења текућих у делокруг му упућених ствари на дан 30./18. октобра текуће године у Карловце сазове, и уједно мене овластити, да отуд потичућа даља расположења учинити могу.

Разлог, са којег сазив грч. ист. епископског народно-црквеног сабора на дан 30.

(18.) текућег месеца превише дозвољен није, у томе је: што за трошкове сабора потребна свота не стоји на расположењу.

По поднесеној представи саборски је одбор истина учинио расположење, да се како неуплаћени остаци оних свота, које су на трошкове пређашњег сабора из грч. ист. српског народно-црквеног неприкосновеног фонда и клирикалног школског фонда предумљене, утерају, тако и са 24.000 фор. прорачуњени трошкови сабора, који се сазвати намерава, на верне распорежу и покупе. Али по извештају Ваше Преузвишености, који је у погледу тога заискан и под 17. августа текуће године бр. С.О. 1920. поднесен, остаци старих, т. ј. оних саборских трошкова, што потичу из времена пре године 1885., још све једнако 90.999 фор. 64 кр. износе. К томе долази од трошкова сабора, који су делали у години 1885/6. и 1890/2., такође још заостала свота од 13.858 фор. 47 кр., тако да су тражбине грчко-источног српског народно-црквеног неприкосновеног фонда и клирикалног школског фонда у име саборских трошкова, што су их они предумљили, почетком године 1893. укупно 104.858 фор. 11 кр. износиле.

У таквим околностима, погледом на то, да је Његово царско и апостолско краљевско Величанство већ превишњим решењем Својим од 21. августа 1883. превише наредити благоизволело, да се даље предумљивање саборских трошкова из фондова клирикалног и неприкосновеног, који су таким предумљовима већ преинтересени, обустави и да се исти трошкови непосредно од изборних срезова подмирују; погледом даље на то, да је и у години 1890-ој само обзиром на ондашње одношаје изнимно и без сваких консеквенција, које би се отуда новући могле, дозвољено, да се трошкови тадашњег сабора из споменутих фондова

У Будимпешти 20. октобра 1893.

предумље, али је уједно изречено, да ће влада у будуће само онда моћи приступити састајању сабора, ако саборски одбор предходно поднесе извештај о томе, да су потребни трошкови фактично утерани и стоје на расположењу; и на послетку погледом на то, да би се — према иказаним великим заостатцима — оптерећење неприкосновеног и клирикалног школског фонда новијим предумљовима једва могло у склад довести са интересима речених фондова: могао се сада намеравани сазив грч. ист. српског народно-црквеног сабора тим мање дозволити, што и предмети за расправу означени нису таке природе, да би они сазив сабора неодложно нужним чинили.

Кад Вашу Преузвишеност са позивом на цењене представке Ваше од 2. авг. (21. јула) текуће године број 248. и односно од истога дана број 249. част имам о томе ради сходног даљег благохотног расположења извести, уједно примећујем, да ће — пошто се овај пут одаслање кр. повереника к епископском синоду на страну оставити нашло — Ваша Преузвишеност имати доброту да правилно устројене приказне (презентационалне) исправе о двоstrukом избору епископа, који се по садашњем начину обавити има, ради предложених њихова највишем месту непосредно господину министру богочасти и јавне наставе поднесе.

После тога може синод горенаведеном цењеном представком Ваше Преузвишености пријављене друге ствари у расправу узети и може сачинити основе и предлоге у погледу поправке црквеног устројства, која би се евентуално пужном показала; а по себи се разуме, да се операти његови имају ради оцне и превишег одобрења влади поднети.

Примите Ваша Преузвишеност искрену изјаву мојега одличног поштовања.

Векерле с. р.

Преузвишеном и високопречасном господину

Ђорђу Бранковићу

правом тајном саветнику, карловачком грчко-источном архијепископу-митрополиту и српском патријарху.

НАЈПОНИЗНИЈА АДРЕСА ЗАХВАЛНОСТИ СВ. АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА
ЊЕГОВОМ ЦАРСКОМ И АПОСТ. КРАЉЕВСКОМ ВЕЛИЧАНСТВУ.

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

Најмилостивији Краљу и Господару наш!

Превишњим решењем Својим изданим у Бечу дне 9. октобра тек. год. благоизволели сте Ваше Величанство најмилостивије дозволити, да се српски православни епископски синод дне 30. (18). октобра тек. год. у Карловцима састати, понуђењу упражњених епископских столица бачке и будимске приступити и у делокруг му упућене текуће послове предузети и решити може.

Верно-одани српски православни епископски синод саставши се данас по превишњој милости Вашег Величанства у седнице своје, следује колико својој поданичкој дужности, толико и чувству највеће љубави, привржености и непоколебиве верности према освећеној особи Вашег царског и апостолског краљевског Величанства, кад се — и пре него што би раду своме приступио — у најдубљем страхопоштовању усуђује приступити превишњем престолу Вашег Величанства, и ставити на подножје његово смерну изјаву своје најтоплије захвалности за овај чин највише владалачке милости, који се клони на благо српске православне цркве и духовно-морални пробитак српског народа.

Но ако се у синоду сакупљени, највернији и најсмернији српски православни епископат у највећој мери захвалним осећа за превишњу дозволу Вашег Величанства, услед које се данас синодално састао, осећа се он у једнакој мери срећним и блаженим услед владалачко-очинског превишњег поверења, којим сте га Ваше Величанство најмилостивије удостојити и одликовати благоизволели онда, кад сте превишње дозволели, да се одаслање кр. повереника на овај епископски синод овај пут на страну остави.

Превишње поверење, које сте Ваше Величанство тиме највернијем српском православном епископату премилоствито ука-

зати благоизволели, сматра и поштује верно-одани српски прав. епископски синод као највећи и најдрагоценији дар, од којег већи и сјајнији није могао од владалачко-очинског милостивог срца Вашег Величанства получити, јер у превишњем поверењу види он највеће јемство за успешност свога рада.

Ваше царско и апостолско краљевско Величанство!

Верно-одани српски православни епископски синод свагда је за најсветију дужност своју сматрао, да у своме деловању тако поступа, како би што већма одговорио и интересима свете цркве, и превишњим мудрим и благим интенцијама Вашег Величанства, и праву државе, и користи миле нам отаџбине.

А сада, када сте Ваше Величанство тако сјајним начином одликовати благоизволели овај верно-одани српски православни епископски синод, приступиће он раду своме с двоструком пажњом и предострожношћу, руковођен најтоплијом жељом и смером, да својим делањем постигне што већу корист за свету цркву уз потпуно превишње задовољство Вашег Величанства и тиме одужи дуг поданичке верности и захвалности

У хомагијалној покорности усуђује се верно-одани српски православни епископски синод Вашем Величанству с том најпопизнијом молбом приступити:

Да Ваше царско и апостолско краљевско Величанство најмилостивије благоизволи ову најсмернију изјаву најдубље поданичке захвалности, непоколебиве верности, љубави и привржености сакупљеног српског православног епископског синода прихватити.

Из седнице српског православног епископског синода, држане у Карловцима 18. (30.) октобра 1893.

Вашем царском и апостолском краљевском Величанству

верноодани најпопизнији Срп. Прав. Епископски Синод.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ СВ. АРХИЈЕ РЕЈСКОГ СИНОДА ВИСОКОЈ
КР. УГАРСКОЈ ВЛАДИ.

М. 370
ex 1893.

*Преузвишени Господине
Министре-Председниче!*

Најпонижнију поклонствену адресу српског православног епископског синода, који се услед највише, превишњим решењем Његовог цар. и апост. краљевског Величанства даним у Бечу 9. октобра т. г. подељене дозволе данас под мојим председништвом састао, управљену на Његово Величанство, част ми је Вашој Преузвишености под њ. најучтивije с том понизном молбом подастрти, да исту на подножје прејасног престола положити изволите.

Част ми је уједно Вашој Преузвише-

ности и високој кр. уг. Влади за оно милостиво посредовање и предлог, услед кога је српски православни епископски синод заоденут превишњим одличним поверењем Његовог Величанства сакупити се и свој рад отпочети могао — најискренју захвалност епископског синода изразити.

Примите Ваша Преузвишеност израз мог одличног поштовања.

Из седнице срп. прав. епископског синода, држане у Карловцима 18. (30.) октобра 1893.

Георгије с. р.
Патријарх.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

КАД ТРЕБА НЕК И — БУДЕ!

(Једна исповест у очи свештеничке скупштине).

У почетку покрета око нашег удружења, био сам и ја у оном, хвала Богу, врло маленом броју браће, која не хтедохе, од прве речи, удружења свештеничког.

Покушавао сам, да сам себи бар, кад ми то не могоше други, оправдам опозицију против удружења. Хтео сам онда те разлоге и јавно да саопштим, не бих ли опозицији још којег брата придобио. Па? Не могох прво, па не могох ни друго.

Него, ево данас, кад смо пред прагом дворане, у којој ће се сломити погача над удружењем свештеничким, ево ме, браћо, знана и незнана, да вам исповедим досадањи грех свој, којег сам чинио против једне идеје, против непобитне једне потребе свештенства нашег, против једног великог интереса св. наше цркве, а у цркви и народа, који се интерес зајемчава, потреба и идеја огледа у жељеном удру-

жењу нашега свештенства. Ево ме, да вам се исповедим, е ваља умрети, а не знамо час, „кад ће доћи господар од куће“.....

Кад год се питање о удружењу покретало, и кад год смо, *до прошле године*, о њему у својим свештеничким састанцима и круговима говорили, *био сам и ја, као и сва друга, ама сва браћа, за удружење*; јер до прошле године и не знађаше нико за опозицију, нити помишљаше, да би ју кад требало дизати против удружења, против такве мисли, која сама собом осваја, *где год наиђе на способ ост за удруживање*. Не помишљах, до прошле године, ни ја на такву опозицију, јер и штампа наша не имађаше против удружења свештеничког ништа „во преки“, док год се је оно сматрало као један *pium desiderium*, а наше свештенство неспособним за остварење свога удружења..... Али, кад се прошле године удружење почело примицати к своме

остваривању; кад је већ очигледно било, да свештенство оно, чему је толико тежило, што је толико желело и себи као један свој идеал замишљало, озбиљно хоће и да изврши, и докаже, да је и оно способно, да реч своју делом искупи пред светом, — ето, онда се одмах свему томе појавила опозиција, међу, хвала Богу, некима свештеницима, а и у извесној штампи . . .

Мојој природи се допала опозиција, нашао сам се у опозицији и против удружења свештеничког. „Где опозиције нема, треба је створити“, — мислио сам и ја, да важи и у питању удружења тог. Ни по јада, да је наша опозиција хтела противношћу мишљења, да искрене мишљење добро и што је могуће боље. Не; него је опозиција, па и ја с њоме, потегла против саме идеје, против саме тежње нашега свештенства за својим удружењем.

Ево, каква беше и за што беше моја опозиција и остале опозиције.

Није ми се нешто допало у плану, по којем се предложила спроведба удружења; није ми се допао по који чланак у предложеном „нацрту правила“ за удружење; није ми се допао по који брат, као непогодан за самосталност удружења; нисам схватио разлог одржаним протопресвитератским зборовима у ствари удружења; обмануло ме сумњичење смерова тога удружења и страшило зебње од последица смерова тих; избежумило ме је, као свештеника, истицање неког умишљеног „пресвитеријанства“ у нашој цркви, које да удружење жели; а као родољубу следило ми се срце пред нацртаним бауком „реакције“ у народно-црквеној нам борби, којој да би удружење служило, — и моје срце оста хладно за удружење, и ја тако слеђен и хладан остадох у опозицији против удружења.

Хладан и у опозицији. Јер оно неколико фраза зебње и сумњичења, непоткрепљених ничим, него опет истом зебњом и сумњичењем, није ме, ето, могло ни одржати у тој опозицији, односно у уверењу, да је свештеничко удружење, крај осталих удружења већ, *једино* убитачно и опасно интересима цркве и народа.

Оно неколико замерања „нацрту правила“, по којима се спроведба удружења

тек предлаже, није ме никад могло утврдити у мишљењу, да ради њих треба одбацити *све*. Ненаклоност неке наше штампе, а у мотивима своје партајске тежње, против удружења, такођер ме не мога уверити о штетности и неродољубљу „реакцијоног“ смера његовог; а моја у неколико ненаклоност према неким личностима у покрету за удружењем, напослетку ми је и самом дошла неозбиљна за човека, недостојна брата и свештеника, а одвратна за родољуба, као разлог, ради којег би требало у клици убити једну идеју и тако племешиту тежњу тако огромног броја и већине нашег свештенства.

Ја се тргох. А кад с друге стране видех толику браћу своју, како истрајним одушевљењем и истинитом љубављу пригрлише мисао удружења, и готовост им одлучну, да јој послуже свом душом, свим срцем и мислима својим, то ме нагони, да се и ја приближим к мисли тој, и принуди ме, да се мањем преокупираних мисли о удружењу нашем, и да о њему размислим слободан од свију апријористичких суђења и мотива личних.

То учиних; и пред важношћу посла, који нам предстоји у решавању питања нашег удружења; пред потребом, коју мисао удружења једног сталеза, као што је свештенички, с обзиром на компликацију његових задатака у цркви и народу, сама собом доказује, с' једне; а с' друге стране пред неутешном сликом неорганизиције и несолидарности, у којој се наше свештенство и свештеници, један према другоме и са својим радом, према раду осталих, налазе; и пред незадовољавајућом билансом религиозно моралног стања у нама повереној настви и ненапредног рада на толиким странама нашег црквено-народног живота, — ја сам се загрејао за свештеничко нам удружење, а признао, да сам до сада против њега био у погрешном расположењу према њему.

То је моја исповест. И сад позивам и вас, браћо, који сте можда и сада још, где сам и ја до скоро био, да учините што учиних ја.

Ослободите се пре свега онога, што вам је до сада пречило, да о потреби удружења нашег праведан суд судите.

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Милите се „лицезрѣнија“; одбаците сумњу; не судите браћу своју пре дела њихових; имајте веру, љубав и наду у свакоме послу, који се чини ради цркве и народа; загледајте добро и помно у слику, коју нам пружа наша несолидарност и народно-црквени живот; и онда приступите суђењу предлога о удружењу нашем.

А особито сада, кад стојимо на прагу скупштине наше, која ће нам или образ осветлати, углед подићи, цену и вредност утврдити, родољубље посведочити, или цркви и народу и потомству нашем предати на — суд, да нам суде, јесмо ли били способни, да се одушеavimo за своју цркву и народ у цркви, да уложимо себе за њих; да радимо и да се боримо за славу своје цркве и лепшу будућност свога народа?...

И све ће то да пресуди одзив на сазвану 4. и 5. новембра о. г. скупштину, и рад наш на тој скупштини; у коју похитајмо вољно, ма и са овећим жртвама; којем раду приступимо у љубави међусобној, љубави к цркви и народу, а са озбиљним појимањем важности, од које ће, у својим последицама, бити тај рад у нашем свештеничком и народно-црквеном животу.

Сазвана скупштина има да реши питање нашега удружења. Има да реши: *хоћемо ли да се удружимо, и ка о ћемо се удружити.* Једно и друго зависи сасвим од свештенства самог. Како оно реши, тако ће бити. То решење треба пак да буде излив воље свештенства, а такво ће бити, ако се у довољном броју скупи.

То решење треба у себи да понесе услове и гаранцију за користоносне плодове своје, а такво ће бити, ако га што више и што бољих умова расуђивали буду, и ако довољно љубави буде за оне идеале наше црквено-народне, којима цело свештеничко удружење треба да послужи.

И зато, браћо свештеници, пре него што одлучите непоћи на сазвану скупштину, разрачунајте и премерите сву тежину одговорности, коју узимате на себе, ако ради вашег недоласка спречите или ослабите остварење удружења свога.

А процените оно блаженство душе нам свештеничке и срца родољубивог, које ћемо осећати, у којем ћемо силу и снагу наћи за будући нам живот и рад, ако доласком у скупштину припомогнемо, да се жеља и тежња свештенства нашег испуни, и цркви и народу нам и њиховим интересима отвори нов извор снаге и моћи, какав ће извор потећи несумњиво из добро смишљеног у међусобној нам љубави спроведеног удружења.

Српско је свештенство увек хтело и умело и веће жртве преторевати за славу своје вере православне и народне среће. Не жалимо сад и мањих жртава; савладајмо и незнатније потешкоће, и потецимо на рочиште, да се братски загрлимо и заверимо: свом снагом удруженом послужити св. вери и имљу народноме, под заставом свога удружења, коју ћемо, дај Боже, зготовити умом — споразумом, осветити љубављу, а подићи и развити вером и надом у бољу нам будућност!

Н.

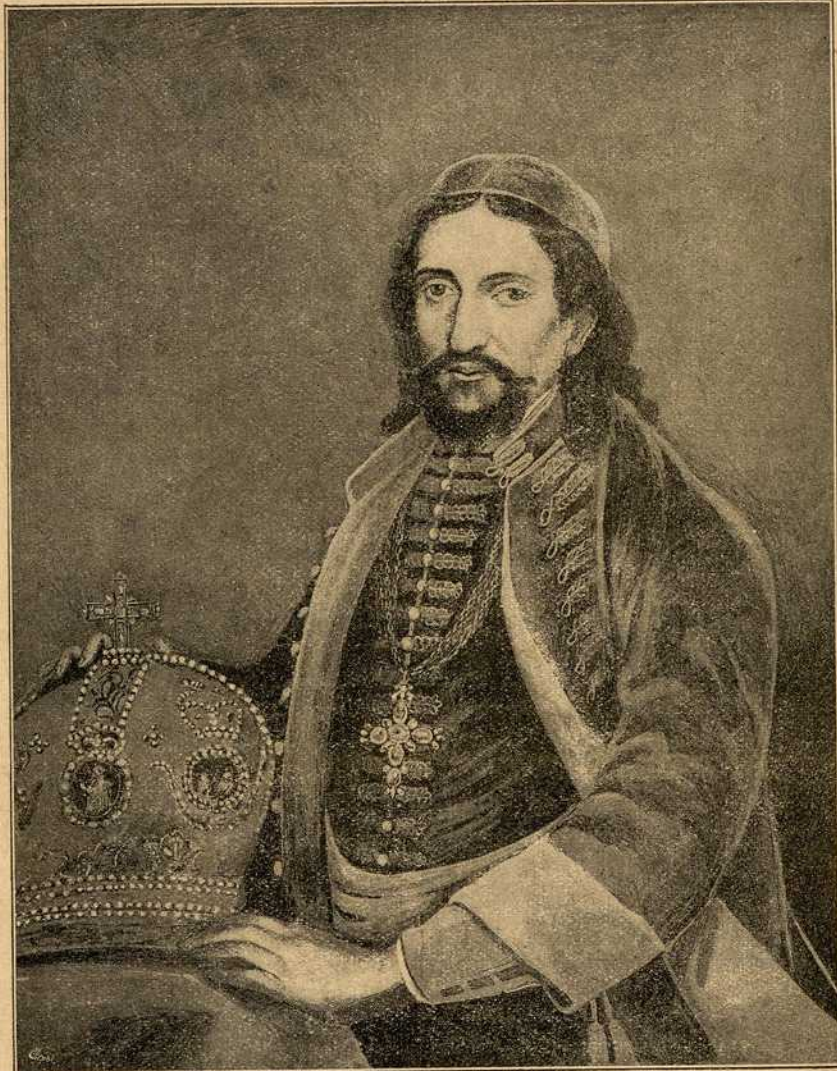
ПОМЕН ВИЋЕНТИЈУ ЈОВАНОВИЋУ

архијепископу - митрополиту српском у манастиру Раковцу 23. октобра о. г.

У прошлу суботу у манастиру Раковцу одужила је српска јерархија, на челу са Његовом Светости патријархом српским Георгијем, давнашњи дуг великом јерарху српском Вићентију Јовановићу, архијепископу и митрополиту српском.

Сто педесет година лежале су разметнуте кости великог јерарха овог у кули манастира Раковца и једва се ево сада заузи-

мањем вредног протојереја Димитрија Руварца, увиђавношћу честитог настојатеља манастирског Спиридона и вољом и пожртвовањем Његове Светости патријарха српског Георгија, сместише на достојно место, на кули у зиду капеле, затворене у сандуче метално, и над њима је стављена мермерна плоча на којој је изрезано: „Овде почивају кости митрополита Вићентија Јовановића 1731—1737. Исте је пренео из

Српски Свјетовни
Српски Свјетовни

Београда 1749. у ову капелу митрополит Павле Ненадовић а овде положио по учињеном парастосу 23. октобра 1893. и плочу ову поставио патријарх српски Георгије Бранковић“ вечног помена ради.

Заиста је трагична судба великог јерарха овог. Један од најродољубивијих српских јерараха, усталац за све оно што је добро, племенито, стуб православља у најгрђе доба пропаганде римске, до нечувеног самопрегорења бранич српских привилегија и народних права, као ниједан јерарх ни пре ни после њега — и такав јерарх проглашује се лакоумно за издајника српског, за вероломца и за унијата.

Велика благодарност народа и хвала нека је онима, који ево данас доказаше јасно као сунце, да је ово каљање имена и верског уверења покојникова голо подметање основано на туђинском казивању које је лакоумно прихваћено од људи површних, нестручних и ненажљивих и од оних који ма чиме хоће да стварају себи гласа књижевна.

Данас је већ свакоме јасно, да онај, који излагаше живот свој још као епископ арадски путујући по својој дијецези да крепи и снажи паству своју, да у вери не малакше, да не иде за „всакимъ вѣтромъ поученія“ и коме се једином може захвалити, што је међу Србима у арадској дијецези св. православље сачувано онда, када су се Румуни гомилама услед притиска пропаганде унијатили, који у славу православља подиже епископију у Северину а разним наредбама уздиже углед православног свештенства, не може бити вероломац, не може нагињати унији.

Данас је свакоме умном човеку јасно, да онај, који је још као протосинђел а и раније био заступник не митрополитов, него целог народа српског у Бечу, и који је ту у борби за права и привилегије народне савлађујући све препреке са успехом великим трошио и снагу и новац свој до крајњих граница самопожртвовања — не може бити издајник српске мисли и народа свота.

Зар се може назвати издајником вере православне човек, коме је влада тадања за живота поставила администратора епископа Пиколу Димитријевића баш непријатеља његова, влада која би му све и сва чинила да је и најмање приступачан био унији.

Трагична судба постигла је живот му а трагична је судба и земних осгатака му, које

је митрополит Ненадовић 1749. године пренео из Београда, где беху у саборној цркви, творевини његовој сахрањени, у манастир Раковац, где су му кости до јуче ето лежале у сандуку једном ненадгледане.

У суботу 23. октобра крај је учињен трагедији; светло и сјајно име великог јерарха просинуло је правом светлошћу, да светли нараштајима као узор родољуба, црквеног веледостојника, а кости његове смештене су на достојно место, које је обележено за спомен потоњим нараштајима.

Слава нека је великом јерарху митрополиту Вићентију Јовановићу а хвала онима, који га уздигоше до висине, која му припада.

* * *

Помен Вићентију Јовановићу учињен је овако :

У очи 23. октобра стигао је у манастир протојереј Димитрије Руврац те је са братијом манастирском, пошто је прелио кости великог покојника и учинио мали помен по спису цркве, сместио их у капели у металном сандучету у отворен зид, који је затворен плочом на којој је већ поменути натпис.

Сутра дан 23. новембра дошли су у манастир: Његова Светост патријарх српски Георгије и високопреосвећена господа епископи: Мирон Николић и Михајило Грујић, с многим свештенством.

Пред парастос је одслужена архијерејска служба, коју је служио епископ горњокарловачки Михајило са архимандритом беочинским Платоном Телечким, игуманом Амфилохијем Јеремићем, протојерејима: Васом Николајевићем, Димитријем Руварцем, јеромонахом Сергијем Пошићем, протођаконом Л. Богдановићем и ђаконом Георгијем Видицким. На овој литургији је рукопроизвео високопреосвећени епископ Михајило Д. Рувраца за протојереја.

После божаствене литургије био је свечан парастос, на коме су чинодјејствовали г. г.: Његова Светост патријарх Георгије и епископи: Мирон и Михајило; архимандрити: Иларијон Руврац и Платон Телечки, протосинђел Герман Опачић избрани епископ бачки, Исак Дошен и Гаврило Змијановић; игумани: Амфилохије Јеремић, Сава Орловић, Теофан Косовац, Митрофан Павловић, Мирон Ђорђевић и Емилијан Радић; протопресвитер Стеван Чобанић;

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

протојереји: Васа Николајевић и Димитрије Руварац, јеромонах Сергије Попић, протођакон Лукијан Богдановић и ђакон Георгије Видицки.

На парастосу је говорио протојереј и парох земунски Димитрије Руварац у спомен покојнику, излажући живот и рад његов потанко и документарно и у тако јасним потезима, да је тиме свако дошао до уверења онаког, какво смо и ми напред изrekli. Говор овај је и штампан и ми га сваком препоручујемо, јер ће из њега свако дознати праву истину о митрополиту Вићентију Јовановићу.

После овог свечаног парастоса био је заједнички обед у манастиру. Пошто је учињен мали спомен над коливом, посвећеном слављенику тога дана митрополиту Вићентију, архимандрит Иларијон Руварац је, напоменув у кратко али јасно и гласно и одлучно велике заслуге митрополита Вићентија Јовановића, као најродољубијег и највећег устаоца за цркву, свештенство оба реда и најзаслужнијег митрополита од свију пре и после њега, захвалио се у име свега свештенства Његовој Светости патријарху српском Георгију, на делу које је данас достојно свршено желећи му здравља и дуга живота да може све своје племените смерове, који иду на корист цркве и народа, тако извести, као што је данашње славље извео; за тим је Његова Светост патријарх Георгије захвалио се г. Димитрију Руварицу што је у говору своме тако јасно обележио живот великог српског јерарха и на основу ауторитативних извора заслужно прославио име његово, и што се и он много трудио, да до данашње свечаности дође. После овога је г. Исидор Ђирић, народни тајник, у врло занимљивом

говору допунио на основу извора, који су само њему до руке могли доћи из карловачке архиве, живот покојног Вићентија Јовановића и унео у тај живот још више светлости, тако да је с једне стране милина била слушати заслуге митрополита Вићентија за цркву и народ а с друге опет стезало се срце од туге при помисли, да се на таквог човека могла бацити жага издајника и вероломника, и ми се надамо, да ће г. Исидор Ђирић, који је тако одушевљено и са љубављу знао приповедити неке црте из живота покојникова, изнети пред српски свет и све друге податке, који му на расположењу стоје а који ће по занимљивости и вредности својој још више послужити правој истини о животу и раду митрополита Вићентија Јовановића.

После тога са општим признањем саслушаног подужега говора, који је завршен и опет са жељом да Бог поживи Његову Светост, који је показао да зна да цени иштује заслуге великих претходника својих, разрешен је обед и мало по том, пошто су Његова Светост и високопросвећена господа епископи отпутовали, разишли; су се и сви остали гости утешени и задовољни, што су учествовали у акту пијетета према једном од најзаслужнијих до сада митрополита српских.

Блажена сени великог јерарха, опрости неукима, што ти окаљаше живот — историја истинска, непристрасна *српска* историја је забележила твоје име међу прве синове народне, она ће оценити вредност дела твојих и проносиће ти име док је траје, а народ српски ће се захвално сећати великог јерарха свога Вићентија Јовановића, коме нека је слава до века!

М.

ПРАЗНИК СЕНИЦА У ЈЕВРЕЈА.

С руског превео **Ђорђе пл. Бота**, свештеник јарковачки.

(Свршетак)

рвосвештеник полагаше руке своје на јарца отпуштења, као символ тога, што на њега меће грехе целог Израиља, после чега јарца тога одводе у пустињу — ненасељену земљу, где и угине, симболишући тиме, да су греси целог Израиља, које је понео собом, угинули, нестали. И тако Јевреји мишљаху, да су измирени са

Богом на празник сеница. Они беху не само потпуно задовољни са свачим земаљским, већ и савест им беше потпуно мирна и спокојна. Од свију радости, које може човек осећати, нема веће од спокојне и мирне савести. Ако за деветодневног покајања следоваше празник очишћења, то је за даном очишћења неизоставно

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

требао следовати празник, пул потпуног радосног торжанства, какав доиста и беше празник сеница. Око по ноћи почеше местимице гасити свеће. У сеницама завлада тишина. Жене, деца, немоћни људи и сви млађи, као и људи, који не давно ступише у брак, враћаху се дома, а мужеви и деца, почињући од пете године, готовише себи постеле у сеницама Све је поспало. Али још није ни освануо нови дан, тек што је јутарња зора почела златити Аравијске горе, Израилђани већ оставише своје домове и сенице, те похиташе у храм Господњи, којег сва врата беху отворена још од по ноћи, још пре но што запеваху први петли, а жртвеник-паљеник очишћен беше још е вечера. Још свештеници не изјавише: *barakai ad Hebron* (видно је до Хеброна) још се пред храмом не чује обичан позив: „свештеници на службу! Левити на клирос, Израилци на место!“ — још није ни отпочета јутрења жртва, а већ све галерије и просторије храма беху пуне народа.

Обичне јутарње припреме у храму текосе својим редом, наиме кандиоца ужегоше, убише односно заклаше животиње одређене на жртву, а на св. олтару кандилом пушило се тамјан и т. д. Као обично, тако се принашаху дневне жртве и свештеници трубише у трубе.

Али где, за време приношења празничне јутарње жртве, почело се нешто особено у свештенослужењу празника сеница. Осам свештеника стадоше на подножје жртвеника, сваки са оним делом жртве, коју приносише. Овај ред завршаваше девети свештеник, који држаше у рукама златну чашу с вином, ради принашања жртве најева. Тада у један пут захорише се звуци свију музикалних инструмената, и велика празнична радост осипаше се по лицу свију присутних. Тако звана водена врата на јужној страни унутарњег храма отворише се, и на високим степеницама, која воде у та врата, изађе свештеник са повећим златним сасудом пуним воде, коју је захватио са Соломоновог извора. Пети извор, о коме говори пророк, налази се на подножју југоисточног краја близу обронка горе Мореје.

Сви музикални инструменти један за другим умукоше, осим звуци трубе. Народ у храму се равдвоји и направи пута свештеницима. Чим се пети приближи к жртвенику-паљенику изађе му на сусрет онај свештеник, који држи чашу с вином, те обојица ставши један према другом

вазгласише: „е радошћу црпите воду из извора овога спасења“ (Ис. гл. 12. 3). А народ сав одушевљено понавља те речи свештеника „е радошћу црпите воду из извора овога спасења!“ — Свештеник ступивши од жртвеника на сусрет ново долазећем, прима од њега донесену чашу, те излив воду из те чаше у своју чашу са вином жртвеним, и за тим излив све то у две пробушене чаше, које се налажаху на западној страни жртвеника, кроз које све протицаше у поток Кедрон — подигне чашу у вис, да би сав народ уверио, да је све излио. А то се тако поступао с тога, што садукееји не учествоваху у церемонији најева воде, и један од њих излио је једанпут воду не у отвор жртвеника, већ ван њега. А преставници фарисеја за то се бацаху за њим лимунима, које имаваху у рукама.

За време церемоније најева воде Левити наизменце — или свираху у трубе и кимвала, или певашу псалме, а народ стајаше у пространим храму и галеријама, држећи у левој руци лимун, а у десној китицу из палмових, врбових и миртових граница. То беше прва празнична радост о празнику сеница. Јевреји говораху: „Ко није видео радости како се вода црпи, тај није видео праве радости на свету“. Са том церемонијом сједињавашу Јевреји благодарност своју Господу ради дароване дажде у своје време, као и ради будуће у октобру, која ће наквасити земљу за усев, и за позиције кише у фебруару, која ће приноћи, да се замете и сазре зрно за хлеб. Сједињавашу такође са том церемонијом успомену о чудесном извађању воде из стене (камена) у време путовања по пустињи. Сеђаху се на пр. Давида, који је у своје време пролио воду у славу Господа. (П. књ. цар. гл. 23. 16).

После церемоније најева воде следоваху празнична жртвоприношења, које обављаху скупа сви свештеници. Небројено Левита, вештих у свирци и певању, стојаху на 15. степеници, а велики галел (т. ј. псалми од 112—117) певаше цела многобројна гомила народа. Када су певајући велики галел долазили до речи 117 пс. „Благословен који долази у име Господње“, тада сви присутни при богослужењу почињашу свечано обилазити жртвеник, за успомену путовања Јевреја по пустињи. Мужеви и деца, свештеници и световњаци, свечано обилазише жртвеник, држећи у десној руци празнични свежањ

од једне палмове, једне врбове и једне миртове гранчице, а у левој руци лимун. За време тога обилажења непрестано узвикиваху: Осана! Осана! У исто доба махаху свежњем од гранчица десно и лево, горе и доле, сигурно при појању речи псалма: „нек се радују сва дрвета шумска“. (Пс. 96. 12) Долазећи до првосвештеника носипаху га мирисавим лишћем растиња и плодовима, да би се сви драгоцени дарови земље сакупили око најсветијег лица у целој наци.

То беше други свечани акт храмовог богослужења у дан сеница.

Јевреји том приликом уједно благодарнише Бога за обилне земаљске плодове минуле године, — а славише и успомену о великим догађајима у животу избраног народа божјег. Обраћајући пажњу своју на будућност при речима: „Благословен који долази у име Господње“ радосно се надаху доласку Месије.

После свечаног обилажења око жртвеника, првосвештеник стојећи на 15. степеници свечано благослављаше народ. Тај последњи благослов народу и у обичне дане врло се свечано даваше. Свештеници се поставе у два реда поред изласка из светиње, једни с јужне, а други са северне стране. Њих петорица држе у рукама пет разноврних сасудова, који се употребљавају при паљењу тамјана. Када народ спреман беше да изађе из светиње, онда свештеници у глас изговараху непрестано: „да те благослови Господ и да те чува, да те обасја Господ лицем својим, и да ти буде милостив! Да Господ обрати лице своје к теби и даде ти мира“. (Бројевима 6. 24—26).

За тим неки по жељи својој принашаху своје посебне жртве благодарења. Али тако их много беше, да сва 424 свештеника дошав на тај дан у храм, редом принашаху жртве. Остали се разилазише по притвору храма да слушају читање закона. Седме суботне године на празник сеница читао се сав закон, те и жене обвезане беху, да присуствују том читању. У обичне године, свакако се у храму у дане сеница довршивало читање закона, које започето беше прошлог празника сеница, и продужавало се у току године по разним месним синагогама.

После богате празничне трпезе, коју народ готовљаше у сеницама или око храма од остатака жртава благодарности, народ се у вече поново купио у храм на трећу тога дана свечану

церемонију, која се називаше ноћном радости празника.

Одмах после вечерњег жртвоприношења, присутни у храму пђаху у трем женски, који беше 12 пута већи од трема Израилђана — то беше огромна дворана од скоро 30 хвати у ширину и дужину. Овде у четири грдна полилеја, који висаху у висини од 15 стона, ужежено беше небројено кандилаца тако, да се светлост од истих — по речима равина — распростираше на цео Јерусалим. Та кандилоца пале пред вече свештеничка дечица, узевши за стењак старе ланене свештеничке одежде. На свих 15 степеница, које водеше из женског у мушки трем, стојаху Левити свирачи, и свираху на музикалним инструментима. Чланови врховног савета (синедрион), старешине и најугледнији из народа, свечано обилазише двор с бакљама у руци. Жене пак посматраху церемонију са горњих галерија, старци поседаше око двора, а младићи показиваху разне вештине. Неки н. пр. балансираху на претима запаљену бакљу, а велики равин Гилел беше у томе тако искусан и вешт, да је на два прва прста балансирао осам буктиња. Неколико часова трајаше та ноћна свечаност поменутих празничних ноћи, при јасној светлости кандила, повед принесених светих мирисавих плодова, и при општем радосном народном расположењу.

Седам дана трајаше празник сеница, и у све остале дане беше то исто, што и првог дана с том само разликом, што у остале дане дозвољено беше радити и трговати. По свој прилици, да се у те дане у Јерусалиму врло живо трговало. Египћани доносише овде своје производе, разне рукотворине; Сидоњани и Тирци реткости из далеких крајева, кунци са истока разне драгоцености истока, Галађани балсам, Галилејци разна укусна јела; Јевреји, који се искупише у Јерусалим на празник, куповаху разне ствари за идућу зиму.

Последњи дан празника одликовао се од осталих дана особитом свечаношћу и звао се „Осана“ или „дан врба“. У тај дан сав жртвеник-паљеник са свију страна све до врха, искићен беше врбовим гранчицама, при чему врхови тих врба беху у неколико погнути као символ, да се све земаљско треба клањати пред величином Божјом. То украшавање и кићење жртвеника сигурно им напомињаше, да је сам Господ у време лутања Израилђана по пустињи

„ходио по шатору и у наслону“. (II књ. цар. гл. 7. ст. 6).

Обред црпења воде тога дана не имађаше ништа особито у погледу онога, како се обављао у пређашње дане, но свечано обилажење жртвеника тога дана беше особито одушевљено. Народ с радосним усклицима „Осана“ и врбицом у руци седам пута обилазаше тога дана жртвеник, сједињавајући са тим седмokratним обилажењем жртвеника успомену о чудном заузећу Јерихона за Исуса Навина. Иначе у осталим данима жртвеник се обилазио само један пут. Сада пак седмога дана, када се завршавао празник сеница и цео циклус годишњих празника народно одушевљење тражило је себи задовољштине у тој последњој врло дугачкој церемонији. Као да није народ хтео прекинути своје свечане усклике „Осана“ — помогао нам Бог!

Седмога дана у вече последњи су пут јели у сеницама. И ако је лишће по гранчицама, из којих направљене беху сенице, већ у пола свенуло и пожутело, то ипак сенице још увек пријатно утицаху и лено изгледаху у очима Израћћана, из успомене на седам сретно пробављених дана у њимз. Старешина породице очита сада молитву над последњом чашом вина, коју за тим испије. При свршетку ове вечерње триезе већ се звезде указиваху на небу, и светлост њихова последњи пут продираше у сенице. После вечере очитав „благодарствену молитву“ одлазе из сенице са оним болним чувством, које се у нама рађа када напуштамо место, на које смо се привикли и где нам добро беше. Деца, жене, па и одрасли узимаху са собом лимун за успомену на сенице, јабуку или други какав плод којим беше сеница украшена, — тако исто кидаху и полу свени листак са гранчица, које су му тако миле и драге.

Данашњи Јевреји остављајући своје убоге сенице моле се и веле: дај боже да и до године опет можемо живети у сеници Левијатана, разумевајући под тим доба, када ће очекивани Месија једном им дати за храну велике животиње, велике рибе и т. д.¹ Али то узалуд очекују Јевреји. Од тога доба, када не познаше правог Месију, величина религиозног живота јеврејског народа тако је пала, да се више никад повратити неће. Од онога времена не само њихова гордост и слава — храм јерусалимски

сагласно претсказању Господа, — да је претворен у гомилу развалина, већ и некада дивна сеница, која је својим зеленим изгледом сведочила о развићу живота, замењена је безобразним шатором, подигнутим од полу трулог дрвећа.

Величину религиозног живота сада представља хришћански народ. По речима пророка Захарије требало би сви народи да празнују празник сеница. „И ко год остане од свих народа који дођу на Јерусалим, свак ће долазити од године до године да се поклони цару Господу Саваоту и да празнује празник сеница. И ако који од племена земаљских не би дошли у Јерусалим да се поклоне Цару Господу Саваоту, на њих не ће бити дажда. И ако се племе Мисирско не би подигло и дошло, на које не дажди, биће исто зло којим ће Господ ударити народе, који не би долазили да празнују празник сеница. Тако ће бити грех Мисирцима и грех свима народима који не би долазили, да празнују празник сеница“. (Захар. гл. 14. 16—18.) У осталом не треба разумети речи пророка буквално. Празник сеница беше са свим народни јеврејски празник: једини Јевреји могаху сјединити с њим успомене о лутању по пустињи. Пророк је тим речима тешио Јевреје, да ће скоро доћи време, кад ће сви народи познати истинитог Бога, да ће скоро онај доћи, кога очекују народи, и коме ће се покорити народи.

Мисао пророка, која се садржи у том проронству по одношају према хришћанским народима, може се овако схватити или пренети на њих: који се не буде, као Јевреји с благодарношћу сећао времена свога васпитања у закону божјем, који не буде полазио храм да се научи закону, који не буде благодарио Господа по свршетку свога годишњег посла и који не буде просио у њега помоћи за труде своје у идућој години, томе неће ни Бог помоћи.

Али овде треба разумети закон хришћански еванђелски. Из њега истичу блага, која су виша и претежнија од свију времених радости — блага вечна. Тако нас учи Господ наш Исус Христос. Користећи се сваком приликом, да открије и разјасни своју божанствену науку, Господ наш Исус Христос и поводом церемонија празника сеница обрађаше мисао Јудеја на своју науку. Када их усхићаваше церемонија „возлињња воды“ у последњи велики дан празника

¹ Ђутостански, Талмуд и Јевреји М. 1879. Том. I. стр. 386.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

(сеница) стајаше Исус говорећи: „ко је жедан нека дође к мени и пије. Који ме верује, као што писмо рече, из његова тела потећи ће реке живе воде“. (Јов. 7. 37.) И док Јевреје још обузимаше свеж утисак ноћне радости празника

сеница, који се састојао у дивном осветљењу женског трема и обилажењу са буктињама око њега — Господ им рече: „Ја сам видело свету, ко иде за мном неће ходити по тамн, него ће имати видело живота. (Јов. гл. 8. ст. 12).

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

— (Скупштина свештеничка) сазвана за 4. и 5. новембар о. г. одржаће се у Н. Саду у великој дворани хотела „од царице Јели савете“. — Призивање св. Духа биће у саборној цркви у 9 сахата пре подне. — Фотограф новосадски Јосиф Сингер (до „гранд хотела“) учинио је понуду, да о своје претходном трошку слика све чланове скупштинске, у коју цел сваки брат који дође на скупштину може отићи к истоме фотографу ради снимања. Када табло слике буде готов, моћи ће ју свако набавити по цену, која ће се доцније сазнати. — *Заједнички обед* ће бити у горе означеној гостионици „Јелисавети“ и то дана 4. новембра. *Која браћа желе учествовати на заједничком обеду, нека изволе то јавити од данас, на адресу уредништва овог листа, барем до 3ег новембра о. г.*

— (Ступио у монашки чин.) На св. Параскеву 14. октобра о. г. примио је монашки чин у манастиру Ковиљу г. Владимир Зеремски, професор богословије у Карловцима, и добио је као калуђер име *Иларион*. Г. Зеремски, који је слушао права и свршио духовну академију у Кијеву, остаје и даље професор богословије. Наш монашки ред може се поносити, што је у своју средину добио тако спремну и одличну снагу.

— (Рукоположења.) 25. октобра о. г. на архијерејској служби у саборној цркви у Карловцима рукоположен је од епископа Никанора Поповића за пресвитера јерођакон манастира Раковца *Никанор Чаловић*, а за ђакон свршени богослов *Јован Јовановић* из Бановаца. — 26. октобра о. г. на архијерејској литургији у саборној цркви карловачкој рукоположен је од епископа Мирона Николића *Јован Јовановић* за пресвитера, те је додељен за администратора у *Брестачу* у архијерејези, — а монах *Иларион Зеремски*, професор богословије, за јерођакон. — 27. октобра о. г. на архијерејској

литургији у саборној цркви рукоположен је јерођакон и професор богословије *Иларион Зеремски* за јеромонаха од епископа Мирона.

— (Прослава четрдесетгодишњице *Николе Ђ. Вукићевића*). 17. октобра навршило се равно 40 година, како је велики овај педагог први пут за катедру сео. Ваистину у добри час се Вукићевић у Сомбору задржао. Добра срећа српске школе хтела је, да свршени богослов не обуче ни свештеничку мантију ни калуђерску ризу; он не узе ни путира ни часна крета у руке, већ се прихвати неблагодарнога а толи спасоноснога поља те поста уз *Натошевића* препородитељем српске школе.

И пуни четрдесет година делао је овај учитељ учитеља на пољу народне просвете са успехом, за који нам могу позавидити и сретнији и већи народи. Четрдесет колџа, неколико појасева народних учитеља народу своје подићи, школу српску у напредном духу препородити, у књижевности толико и тако привредити — заиста довољно је оправдало жељу и тежњу Вукићевићевих поштовача да даду и видљива знака своје превелике љубави, захвалности и поштовања заслужном, веома заслужном овом сину нашега народа.

Зато и јесу похитали наши просветни заводи, наша „Матица“, наша јерархија, две независне српске државе, силно учитељство и многи други чланови српскога народа, да се 17. октобра поклоне човеку, који је зарад српске среће цветну стазу напустио на се трновне латио, да послужи своје народу свим знањем и умењем, свим силама својим.

Прослава у цркви, прослава у школи, прослава на концерту и вечера — све се то надметало једно с другим, које ће више, које лепше да узнесе и увелича овог велезаслужног члана нашега народа. И заиста у овом магловитом и суровом времену, у коме се врлине и права заслуга не поштују, као мелем пада ојађеној души српској Вукићевићу приређени јубилеј, те нам се чини да зрачак наде на боља времена пробија студ и маглу нашег несретног доба, те ће Бог опет погледати на свога Србина и начинити од њега оно, што треба и да буде.

Слава нека јз четрдесетгодишњем великом трудбенику! Слава великом педагогу Николи Ђ. Вукићевићу!

— („Српско-источна општина“ у Трсту.) Као што је познато, у Трсту постоји малобројна, али одлична и богата српска православна црквена општина, која има врло леуу и величанствену цркву, којој по сјају и богатству ваљда у Српству нема равне. Та општина звала се, још од године 1782 званично „Славо-илирическа“ (талијански: slavo-illirica). То име давно није годило општинарима трићанским, те су тражили, да се оно измени. Задарском „Српском Гласу“ пишу о том ово из Трста: „Али пошто назив (т. ј. „славо-илирическа“ општина) није научно основан, као што је у ново доба јасно доказано, јер ми писмо Илири, требало га је још давно мењати, и ево је промењен заслугом млађих људи, који су се заузели за ову ствар, као што се заузимљу за сваку другу ствар од опште користи.

„Тражило се, да се назив промени у „српско-православна општина“, као што би требало. Овај захтев није уважен обзиром на царску одлуку од 29. новембра 1864 бр. 91., по којој се православна црква називље „грчко-источном“. Овим одговором молба за промену назива била је одбијена.

„Али општество није се на томе зауставило. Оно је опет писало. Изнело је своје разлоге против одговора и против назива „грчко-источнога“. На крају општина је победила, колико се тиче народнога имена. По премислистој одлуци Његовог Величанства од 8. октобра о. г. ова се општина од сада у напредак може звати „српско-источна општина“.

„Велико је задовољство међу свима члановима ради овога успеха. А за успех највише су радили и заузимали се господа Ристо Шкуљевић, Лазар Аниччић и тајник општине Глиго Јанковић. Заслужили су, па нека им се јавно исекаже признање!“

— („Словенско друштво за узајамно потпомагање у Москви.“) Не давно је под тим именом основано у Москви друштво, коме је задатак, да потпомаже Словене, који привремено или стално живе у Москви. А помоћ би се давала: саветом или тражењем занимања, новцем и издржавањем сирочади и деце сиромашних словенских родитеља. Чланови су тога друштва, који плате годишње 10 рубаља; а чланови добротвори постају они, који приложе најмање 50 рубаља. Привремени председник је друштву преч. г. *архимандрит Кирил, историк српског подворја* у Москви. Привремена управа налази се на српском подворју. (Ул. Солијска вџ Москвџ.) Умољени смо, да ово саопштите, не би ли се и међу Србима нашло дарезљивих људи, који би што приложили на ову хуманитарну цел.

— († **Лука Николић**) трговац и веленоседник у Земуну, преминуо је 14. (26.) октобра о. г. Покојник се на самрти сетио и народа свога, па је завештао ове легате: Српском учитељском конвикту у Н.-Саду 300 фор.; „Матици Српској“ 100 фор.; српском народном позоришту 100 фор.; српским православним црквама у Земуну 1000 фор.; српској земунској певачкој задрузи 200 фор.; фонду сиромашних ђака на земунској реалци 100 фор.; ватро-

гасном друштву земунском 200 фор.; и осим тога још неколико мањих завештаја. Вечан му спомен!

Ч И Т У Љ А.

— († **Данило Перишић**) *парох оброчачки*, преминуо је дана 14. (26.) октобра 1893 у Обровцу у 72. години живота свога. И опет један мање од оних старих и ваљаних служитеља олтара, који су позив свој савесно, часно и поштено испуњавали и дужност своју вршили, — од оних, који су век свој кроз деценије лиј служби божјој и прослављању имена божјег осветили.

Покојник се родио 4. јуна 1822. године у Силбашу. Пошто је свршио 6 гимназијских разреда и богословију, рукоположи га 27. децембра 1847. за ђакон тадањи епископ Крагујевић, те је као ђакон отпочео своје службовање у Ст. Бечеју, одакле је, кад је букнула револуција морао бегати, но ухавањен стављан је од непријатеља на разне мукe. Епископ Платон Атанацковић рукоположио га је 1851. за пресвитера, те је после тога као протопр. капелан био десна рука тадањем проти Ковачићу. 1856 године постао је парохом у Обровцу, где је све до смрти своје служио цркву и народ свој. Када је Његова Светост, данашњи Патријарх Георгије, 1882. изабрап за епископа темишварског, администрирао је скоро пуну годину дана његову парохију у Сомбору.

Покојник беше један од најобразованијих свештеника бачких; осим матерњег језика говорио је сасвим коректно мађарски и немачки и перфектно латински, што је данас већ ретка појава у нашем свештенству. Право очинско срце, блага и нитома нарав његова, а нарочито примерна ревност и савесност у извршавању дужности својих, задобили су срца парохијана му за се, тако да су га сви као оца поштовали и љубили. За заслуге своје стечене у служби црквеној одликовао га је св. патријарх Георгије г. 1891 црвеним појасем, по не мога се одликовању свом дуго радовати, јер овог лета поче побољевати и неумитна смрт покоси ту добру племениту душу.

Погреб покојников беше величанствен; купили се сви свештеници из околине, да погребу земне остатке у Христу брата свог, и да му последњу пошту одаду. На опелу — на ком чинодјејствоваху: Петар Григорјевић парох и намесник деспот-сент-ивански, Кузман Мило-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

јевих и Александер Каленић пароси ст. пала-
начки, Димитрије Лазих парох товаришевачки,
Манојло Грба парох нарабућски, Александар То-
пић парох парашки, Тодор Поповић админи-
стратор у Сидбашу. Василијан Чварковић јеро-
монах бојански и Милош Григоријевић капелан
десн.-сент-ивански — опростио се у лепом и
дирљивом говору, изнесећи врлине покојникове,
Димитрије *Лазих*, тронувши говором својим срца
свију присутних.

Вредној и часној старини, ревнском слуги
олтара и цркве и ми узвикујемо из дубине
душе: Лака му црна земља и вечан помен међу
нама!

Н О В Е К Њ И Г Е.

— Благо Срема. Најзнатије извор-воде, чесме
и бунари. Побележио и описао *Василије Костан-
тановић*, парох код цркве св. Ваведенија у Ср.
Карловцима. У Н.-Саду, издавачка књижарица и
штампарија А. Пајевића 1893. — Вел. осмина,
стр. 101.

Честити г. писац, пређашњи професор бого-
словије, описао је у овој занимљивој књизи многе
познатије изворе, којима обилује наша убава Фрушка

Гора. Ти извори са својом бистром и свежом водом
заиста су „благо Срема“, како их је писац zgodно
назвао. Међу тим изворима многи су и лековити.
У књизи тој описане су оне знатије воде и из-
вори, где се наш народ онајвише скупља, Богу
моли, од болести лечи и весело проводи. Извора
тих описано је ту 21 на броју, међу којима су они:
Вилина водица код Буковца — Вогањска водица.
— Добра вода код Вуковара — Дреновац код мана
Јаска — Калина водица код ман. Гргетега — Ка-
луђерица код Черевиха — Козарица код Чорта-
новаца (ова два извора била су штампана и у „Гласу
Истине“) — Обедски бунар код Кушинова — Пау-
ковац код Лежимира — Стражиловачки извор —
Убавац код манастира Велике Ремете, и т. д. Уз те
изворе и воде описане су и капелице и зграде око
њих, па и цела њихова околица, и то тако јасно,
лако и пријатно, да је човеку милина и наслада
читати. Препоручујемо сваком, да ову лепу књигу
набави и прочита.

Г. писац написао је до сад у разним листовима
више монографија и описа што се тичу Срема и
знатних људи у Срему. У њима је доста градива
за историју Срема и Фрушке Горе. С тога би желети
било, да писац то прикупи и изда на свет, заједно с
оним што још има у рукопису. Дај боже, да то г.
писац и оствари, те да за овом књигом још коју
угледамо.

О Г Л А С И.

С Т Е Ч А Ј. 186 1—2

Оставком г. Јована Максимовића *учитеља*,
који је на комуналну школу у своме родном ме-
сту *Старчеву* тражио се, — и од висок. кр. уг.
министра бог. и јавне наставе за учитеља на
петој школи именован, остаје његово место упраж-
њено, на које се овим стечај отвара.

Учитељу је плата у готовом новцу 400 ф.;
5 ланаца добре јарашке земље, која је сва први
пут житом посијана, на коју учитељ све јавне
терете сноси; слободан стан са великом баштом,
од које је половина виновом лозом засађена, ог-
рева преко зиме колико је потребно. Од погребца
где позван буде 50 новч.

Изабраном учитељу у дужност спада перо-
водство и рачуноводство, за коју дужност ужива
награду од 25 фор.; даље све школ. уредбом
прописане предмете предавати, децу црквеном
појању обучавати, и у цркви десну певницу
држати.

Рок стечају је 14. (26.) новембар т. г.

Молбенице се имају на потписаног упутити.
Ко се лично општини пријави, има првенство.

У *Оросламошу*, (код Сегедина) 26. окт. (7.
нов.) 1893. год.

Миливој Милошевић,
парох, председник.

С Т Е Ч А Ј. 183 2—2

На смрћу пок. Славка Трифунца, учитеља
банахидског, упражњено *место учитељско* III и IV,
евентуално I и II разр. централне школе, које
је привремено сушлентом попуњено, отвара се
стечај.

С овим звањем скопчана је плата ова:
450 фор. ав. вр. (четир стотине и педесет фор.),
коју прима из месног шк. фонда месечно у па-
пред; 3 ланца ораће земље, на коју шк. фонд
порезу и остале јавне терете сноси; слободан
стан у натури, и огрева преко зиме (сламе) ко-
лико нужно буде. Од погребца, где позван буде
1 фор. ав. вр. а од парастоса 50 нов.

Изабратором учитељу у дужност спада све
школском уредбом прописане предмете преда-
вати и дужности верозаконског учитеља у школи
и цркви тачно обављати.

Рок стечају истиче 7. (19.) новембра т. г.,
кога ће се дана и избор учитеља обавити.

Молбенице се имају упутити на м. школ.
верозак. одбор.

У *Башагиду* 16. (28.) октобра 1893 год.
Школски одбор.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Број 82.

О Г Л А С.

184 2—3

Потписана општина жели дознати, да ли живе и гдје *Борђо и Гавро Черовић* рођени у *Требињу*, а браћа су и наследници покојног *Стефана Черовића*, који је умро у *Требињу* 1892. године. Обојица су се пустили у свијет оставивши *Требиње*, и то први прије 34 године, а други пред 11 година. Или, ако су браћа *Борђо и Гавро* умрли, кад је то било и гдје?

Ради тога се обраћамо најпирје свештеницима разнијех чинова, а онда и другим особама по читавом свијету, ако би ко знао за живот или смрт браће *Борђа и Гавра Черовића*, да овој општини приватним писмом пријави.

Свештеник, или други човјек, који први докаже сигурним доказима, да су поменута браћа живи, или, да су умрли (треба засвједочити гдје и кад), добиће од ове општине сто *форината* награде.

У *Требињу*, (Херцеговина) септембра 1893.

Српско-православна црквено-школска
општина.

С Т Е Ч А Ј.

180 3—3

На упражњено *учитељско место* у вероисповедној школи у *Сри. Ст. Маргону* ради сталног попуњења отвара се стечај са платом од 400 ф. а. вр. у новцу, $3\frac{1}{2}$ ланца ораће земље на коју учитељ порез и друге пристојбе плаћа, 4 фата тврдих дрва за огрев, сламе за школу по потреби, за перовођество 10 фор. ав. вр., паушала 5 фор., од сваког погребга где позван буде 50 н., слободан стан од две собе, кујне, штале и баште.

Изабраном учитељу у дужност спада школском уредбом прописане предмете предавати, у св. цркви за певницом појати, школску децу у црквеном појању обучавати и повторну школу држати.

Оспособљени учитељи, који имају исказати да су учитељску школу у *Сомбору* свршили и ценит из мађарског језика положили, нека изволе своје добро снабдевене молбенице са сведоцима до 21. октобра о. г. овомесном школ. одбору послати. Који се лично представе имају првенства.

Из седнице цркв. школ. одбора у *Сри. Ст. Маргону* држане 7. октобра 1893 г.

Школски Одбор.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожња у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Српској Манастирској Штампарији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нови Сад. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неблаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штампарије у Новом Саду.

С Т Е Ч А Ј

181 3—3

На *парохију* II. разреда у *Золужници*, протопресвитерата вилићког.

Ингеркалара нема.

Рок пријавама до 25. новембра 1893.

Из сједнице Епарх. Конвенторије, држане у *Плашкел*, 30. септембра 1893.

Михаило с. р.

Епископ горњо-карловачки.

Јавна дражба.

182 3—3

Дана 1. (13.) новембра у 10 сати пре подне о. г. продаваће се на јавној дражби у манастиру *Беочину* овогодишња шумска сеча која се састоји из 24. катастр. јутра.

Лицитациони услови могу се сваки дан до дана лицитације у манастирској писарни видети.

Пишманлук је 500 фор.

У *Манастиру Беочину* 14. (26.) октобра 1893.

УПРАВА
манастира *Беочина*.

С Т Е Ч А Ј.

185 1—3

На ново отворено *учитељско место* у *Турији* отвара се овим стечај. Плата је у готовом 600 фор. ав. вр. годишње, 40 ф. у име награде за држање пофторне школе, 10 фор. у име писачег прибора, 60 ф. за грејање и чистиње школе, и слободан стан.

Учитељ ће бити обвезан све дужности прописане шк. Уредбом, у оним разредима, које му шк. одбор додељивао буде, тачно вршити, појање у цркви бесплатно обављати, и шк. децу појању обучавати.

Рок стечају до 18. новембра по старом.

Из седнице м. шк. одбора држане у *Турији* 17. окт. 1893.

Јован П. Петровић,

Богољуб Јојкић,

перовођа шк. одбора

претседник шк. одбора.